

Apoteket i Alingsås.

1748.

Alingsås kan sägas vara en afläggare af Nya Lödöse, ty då dess borgare 1611 blefvo husvilla, därigenom att danskarna detta år förstörde deras stad, anlades Alingsås af de nu hemlösa. Den fick sina första privilegier af Gustaf II Adolf och blef genom Jonas Alströmer Sveriges förnämsta manufakturstad. Åren 1729—44 fanns vid manufakturiet i Alingsås en läkare vid namn Jonas Gunnarsson Kruse, som skall hafva haft ett litet apotek i staden. Detta upphörde dock att existera vid hans död sistnämnda år. D. 21 okt. 1748 erhöll sedermera J. A. Wikland på grund af en K. resolution tillstånd att inrätta ett apotek.

Var detta ursprungligen var beläget är icke känt, men sedan många år tillbaka har det varit stationerad på sin nuvarande plats Kungsgatan 23.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 5,000 kronor.

WIKLAND, GUSTAF AMUND. Född d. . . . 1694.

Föräldrar: Landtränmästaren i Örebro län JOHAN ULRIK WIKLAND, född d. . . ., död d. . . ., och ELISABETH CARLMARK, född d. . . . 1664, död d. 21 jan. 1752.

W. erhöll på sin anhållan, och med stöd av en uppvisad, på latin affattad rekommendation af assessor Lindestolpe, privilegium d. 29 sept. 1720 att upprätta apotek i Borås, men flyttade 1727, sedan staden afbrunnit, till Vänersborg och började där »en slags apotekshållning», hvilken han fortsatte till 1745, då han inflyttade till Alingsås. Han begärde 1748 och erhöll äfven d. 21 okt. s. å. K. tillstånd att uppsätta apotek här jämte

tullfrihet för medicinalier till ett värde av 70 daler smt. Följande år ingick han till K. Maj:t med underdånig anhållan att få försälja apoteket och privilegierna, samt att undfå ett lån af 4,000 daler smt till inköp af ett torpställe, Vinterviken, där han hade för afsikt att odla lavendel, potatis, tobak m. m., jämte tullfrihet för 4 oxhufvuden franskt brännvin, samt rättighet att destillera ungerskt och lavendelvatten m. fl. likörer.

Utom lånet och tullfriheten, som blef afslaget, beviljades honom det öfriga, men, fördjupad i skuld, kom döden för honom som en befriare, hvarefter änkan d. 30 aug. 1750 försålde apoteket jämte dess privilegier.

Död d. 4 april 1749 i Alingsås.

Gift 1) med GRETA GJERS, född d. . . ., död d. . . . 1735, dotter till handlanden i Borås HANS ESKILSEN GJERS och KERSTIN ANDERSDOTTER.

Barn: HANS, född d. . . ., död d. . . .; — ABRAHAM, född d. . . . 1727, död d. 1 febr. 1749; — KIRSTIN, född d. . . ., död 24 år gammal.

2) d. . . . 1738 med CICILIA BARK, född d. . . . 1697, död d. 25 april 1768 i Alingsås, gift [1) med apotekaren ABRAHAM BRUSE, född d. . . ., död d. . . .]

Barn: GUSTAF, född d. . . . 173. . ., död d. 11 maj 1786; — ELEONORA SOPHIA, född d. . . . 174. . ., död d. . . .; — LARS, född d. . . . 1739, död d. . . . Rådman i Borås; — CARL, född d. . . . 174. . ., död d. . . .

WAHRENDORFF, MATHIAS. Född d. . . . af tysk härkomst.

Föräldrar:

W. inköpte d. 30 aug. 1750 af Wiklands änka apoteket för 1,650 dal. smt och undergick därefter vederbörlig examen, men kunde på grund af dålig ekonomi ej behålla det längre än till d. 3 sept. 1760, då öfverdirektören Patrik Alströmer, som gått i borgen för köpeskillingen, öfvertog apoteket. Det sköttes sedan för Manufakturiets i Alingsås räkning af provisor, tills detsamma 1764 försålde till apotekare Georg Wessel. W. reste sedan till Stockholm, hvarest han som provisor till sin död förestod apoteket Ängeln för ankans efter Molitor d. y. räkning.

Död d. . . .

WESSEL, GEORG LUDVIG. Född d. 11 okt. 1732 i Brachel i Paderborn, Westfalen, Tyskland.

Föräldrar: Superintendenten FREDRIK ADOLF WESSEL och SOFIA HARTZFELT, född d. . . ., död d. . . .

W. lärde apotekaryrket i Magdeburg och tjänstgjorde sedan vid de preussiska fälthospitalen, hvarest han äfven kom i tillfälle att inhämta en viss kunskap i kirurgi. Han vistades därpå som farmaceut dels i Cassel, dels i Berlin, tills han 1761 kom till Stockholm. Här tjänstgjorde han ett år på apoteket Enhörningen men tog 1762 anställning å apoteket Kronan i Borås, och kvarstannade här till i nov. 1764, då han af baron Nils Silfverschjöld, som då innehade manufakturiet i Alingsås, köpte apoteket här jämte privilegier, hvarefter han d. 25 juni 1765 i Stockholm aflade apotekarexamen.

Som staden den tiden hade brist på läkare, utöfvade han så godt han kunde, äfven läkarpraktik.

Han sålde 1792 apoteket och flyttade till Östad, där han till sin död var intendent vid barnhuset.

Död d. 22 jan. 1813 i Östad.

Gift d. 24 maj 1765 i Borås med ANNA MARIA FELTING, född d. 12 jan. 1747, död d. 27 jan. 1828 i Alingsås, dotter till handlanden i Borås JOHAN FELTING och BRITA BECKMAN.

Barn: JOHANNA SOPHIA, född d. 18 april 1767, död d. . . .; — FREDRIKA, född d. 12 sept. 1770, död d. 1 dec. s. å., tvilling med BRITTA, född d. 12 sept. 1770, död d. . . . 18 . . ., gift [1] d. . . . 1790 med löjtnanten vid K. Närkes och Värmlands regemente SVEN ADOLF GAUFFIN, född d. . . ., död d. . . .]; gift [2] med komministern i Tengene CARL GUSTAF HAMMARSTRAND, född d. 6 maj 1765, död d. 1 nov. 1830¹]; — JOHAN FREDRIK, född d. 22 dec. 1772, död d. . . . 1809. Fältapotekare; — FREDRIKA, född d. 8 febr. 1775, död d. 20 febr. 1853, gift d. 12 sept. 1794 med karduanmakaren och rådmannen i Alingsås ISRAEL NYMAN, född d. 23 april 1767, död d. 10 maj 1840; — ANNA REBECKA, född d. 1 nov. 1779, död d. 8 april 1794.

JANSSON, JAKOB ANDREAS. Född d. 31 juli 1762 i Vadstena.

¹ Det har ej säkert kunnat utrönas, men det är ej uteslutet att Britta i stället var gift [2] med komministern i Väne-Åsaka Sven Månson Rydbom, född d. 1 febr. 1735, död d. 18 nov. 1805.

Föräldrar: Handlanden PETER JOHANSSON, född omkring 1731, död d. 27 april 1786, och MARIA CHRISTINA BROMANDER, född omkring 1736, död d. . . .

J. antogs 1781 till elev på apoteket Svanen i Kristianstad och tjänstgjorde sedermera å olika apotek till d. 4 aug. 1792, då han för 666 rdr. 32 sk. inköpte apoteket i Alingsås. Aflade sistnämnda år apotekarexamen och tillträdde apoteket i aug. 1793. Han bortarrenderade apoteket 1825 till äldste sonen.

Död d. 6 mars 1839 i Alingsås.

Gift d. 29 okt. 1792 i Vadstena med ANNA ELISABETH BROMANDER, född d. 8 juni 1775, död d. 4 aug. 1835, dotter till handlanden i Vadstena JOHAN GUSTAF BROMANDER och ELISABETH KATARINA HORRNÉR.

Barn: JAN PETTER, född d. 6 sept. 1795, död d. 6 aug. 1839. Apotekare, se nedan; — FREDRIK WILHELM, född d. 24 mars 1797, död d. . . . 1818. Underofficer vid Svea artilleriregemente; — CAROLINA ELEONORA, född d. 19 juli 1801, död d. 10 nov. 1880, gift d. 30 mars 1823 med löjtnanten vid K. Västgöta regemente LORENTZ FREDRIK AMINOFF, född d. 10 okt. 1798, död d. . . . 1832 i Kartagena i Södra Amerika; — JACOB MATTIAS, född d. 1 nov. 1808, död d. 24 jan. 1842. Löjtnant i armén.

JANSSON, JAN PETTER. Född d. 6 sept. 1795 i Alingsås.

Föräldrar: Apotekaren i Alingsås JAKOB ANDREAS JANSSON, född d. 31 juli 1762, död d. 6 mars 1839, och ANNA ELISABETH BROMANDER, född d. 8 juni 1775, död d. 4 aug. 1835.

L. var elev och tjänstgjorde efter aflagd farmacie studiosiexamen å faderns apotek i Alingsås samt aflade d. 23 nov. 1823 apotekarexamen. Arrenderade från år 1825 för 500 rdr. årligen samma apotek, hvilket han efter faderns död 1839 inköpte för 5,555 rdr. 26 sk. 8 rst. banko.

Död d. 6 aug. 1839 i Alingsås.

Gift d. 13 mars 1829 med CHRISTINA TENGGREN, född d. 16 aug. 1800, död d. 16 april 1884, dotter till torparen NILS JONSSON och CATHARINA ANDERSDOTTER, gift [2] d. 11 okt. 1840 med apotekaren i Alingsås FREDRIK LEIJEL, född d. 12 okt. 1813, död d. 6 sept. 1862.]

Barn: JEANETTE, född d. 23 jan. 1829, död d. 29 maj 1898, gift d. 22 okt. 1848 med rektorn vid allmänna läroverket i

Alingsås fil. d:r MARTIN CHRISTIAN LJUNGMARKER, född d. 28 mars 1817, död d. 25 sept. 1896.

LEIJEL, FREDRIK. Född d. 12 okt. 1813 i Kila, Värmlands län.

Föräldrar: Fänriken vid K. Dalregementet LARS HENRIK LEIJEL, född d. 19 sept. 1781, död d. 16 mars 1844, och ABRAHAMINA FREDRIKA LÖWENHJELM, född d. 2 okt. 1792, död d. 30 okt. 1837.

L. blef student i Uppsala 1829, aflade 1833 farmacie studiosi-examen i samma stad och d. 8 mars 1837 apotekarexamen i Stockholm. Erhöll s. å. i okt. anställning å apoteket i Alingsås, hvilket han sedermera efter apotekare J. P. Janssons död 1839 förestod, tills han genom giftermål med dennes änka 1840 blef ägare af apoteket. Han sålde apoteket d. 1 aug. 1848 till apotekare A. Sjöberg.

Död d. 6 sept. 1862.

Gift d. 13 sept. 1840 med CHRISTINA TENGGREN, född d. 16 aug. 1800, död d. 16 april 1884, dotter till torparen NILS JONSSON och CATARINA ANDERSDOTTER, gift [1] med apotekaren i Alingsås JAN PETTER JANSSON, född d. 6 sept. 1795, död d. 6 mars 1839.]

Äktenskapet var barnlöst.

SJÖBERG, ALFRED. Var innehafvare af apoteket i Alingsås åren 1848—51. (Se under apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm, sid. 39.)

DILLBERG, WERNER JULIUS. Född d. 30 dec. 1824 på Benarp, Mörarps socken, Malmöhus län.

Föräldrar: Ekonomidirektören JOHAN DILLBERG, född d. . . ., död d. 6 maj 1852 nära 75 år, och ELISABETH CHARLOTTA SCHMITT, född d. . . ., död d. 2 mars 1865, 75½ år gammal.

D. antogs 1841 till elev å apoteket i Ängelholm, där han d. 13 sept. 1845 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å åtskilliga apotek samt aflade d. 16 maj 1849 apotekarexamen. Inköpte d. 15 aug. 1851 för 15,500 rdr. apoteket i Alingsås, hvarå han d. 23 okt. 1854 erhöll privilegium. Han innehade apoteket till d. 2 sept. 1862, då han sålde detsamma till apotekare L. J. Svangren.

Död d. 3 mars 1863 i Alingsås.

Gift d. 20 sept. 1855 på säteriet Påtorp nära Borås med SELMA CHRISTINA WICK, född d. 27 maj 1831 i Stockholm, död d. 15 april 1905, dotter till GUSTAF ADOLF WICK och MARIA MARGARETHA SÖDERLING.

Barn: SELMA MARIA CHARLOTTA, född d. 22 aug. 1856, död d. 19 april 1888, gift d. 27 juni 1876 med kyrkoherden i Ullervad, kontraktsprosten JOHAN AUGUST TUNBERG, född d. 5 aug. 1843, död d. 12 maj 1918; — AGNES GEORGINA, född d. 15 sept. 1857, död d. . . . juni 1882; — ALMA ELISABETH, född d. 19 nov. 1858, gift d. 30 juli 1889 med kyrkoherden i Ullervad JOHAN AUGUST TUNBERG; — VERNER FILIP, född d. 14 febr. 1860. Landtbrukare; — HILDA JULIA CHRISTINA, född d. 12 mars 1863.

SVANGREN, LARS JOHAN. Född d. 19 juli 1823 på Lilla Edet.

Föräldrar: Apotekaren i Lilla Edet GUSTAF SVANGREN, född d. 27 nov. 1787, död d. 3 sept. 1852, och EMILIA REBECCA BOUSTEDT, född d. 3 sept. 1795, död d. 30 maj 1883.

S. antogs 1838 till elev å apoteket Enhörningen i Göteborg samt aflade d. 9 april 1842 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å apoteket Morianen i Stockholm från maj till okt. s. å. samt aflade d. 4 nov. 1844 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter från okt. 1844 till maj 1847 å apoteket Enhörningen i Göteborg och inköpte d. 15 nov. 1851 af fadern apoteket i Lilla Edet, å hvilket han d. 21 juli 1854 erhöll privilegium. Han sålde dock apoteket redan 1860 och flyttade på hösten 1861 till Torpa i Fors, Älfsborgs län, i afsikt att sätta den invid Lilla Edet belägna hälsokällan i sådant skick att dess vatten skulle kunna blifva användbart såsom hälsovatten, ett företag som han äfven fullbordade. Den 2 sept. 1862 inköpte han därpå apoteket i Alingsås och erhöll privilegium å detsamma d. 30 dec. s. å. Han utarrenderade apoteket 1882 och bosatte sig sedan i Göteborg.

Död d. 1 nov. 1898 i Göteborg.

Ogift.

LUNDEBERG, OSCAR WILHELM. Född d. 11 okt. 1852 i Skellefteå.

Föräldrar: Källarmästaren JOHAN LUNDEBERG, född d. 9 febr. 1822, död d. 9 juli 1895, och ANNA SOFIA RÖNNBLOM, född d. 15 maj 1825, död d. 22 juni 1897.

L. genomgick 6 klasser af Umeå högre allmänna läroverk och antogs 1871 till elev å apoteket Svanen i Stockholm. Aflade d. 14 okt. 1874 farmacie studiosi-examen och d. 14 dec. 1878 apotekarexamen. Tjänstgjorde sedan åren 1874—99 å apoteken Svanen och Enhörningen i Stockholm, i Skellefteå, å Nordstjärnan i Stockholm och Svanen i Kristianstad samt erhöi d. 29 maj 1899 privilegium å apoteket i Alingsås.

L. innehade under studietiden vid farmaceutiska institutet stipendium från Hallengrenska fonden.

Han var ledamot af stadsfullmäktige i Alingsås och hufvudman i därvarande sparbank.

L. var en mycket kunnig och dugande apotekare samt ägnade i yngre dagar sitt intresse särskilt åt den inhemska tillverkningen af mineralvatten. Han har ock i H. G. O. Enells arbete »Framställning och pröfning af de skandinaviska farmakopéernas preparater» författat en längre redogörelse häröfver, nämligen uppsatsen *Solutio acidi carbonici* samt i »*Pharmaca composita*» 1896 afdelningen »Artificiella mineralvatten och läskvatten».

Han öfverlämnade 1892 såsom gåfva till farmaceutiska institutets bibliotek ett manuskript omfattande mineralvattenapparaters konstruktion jämte därtill hörande, egenhändigt utförda planscher, och 1894 en plansch med förslag till mineralvattenapparat vid användning af flytande kolsyra, jämte kritik öfver till denna grupp hörande apparater. Vidare har han till samma institut öfverlämnat af honom under åren 1895—1897 utarbetade 16 st. större planscher, omfattande en mängd apparater, hörande till mineralvattenfabrikationen.

I sitt testamente donerade L. till farmaceutiska föreningen 5,000 kronor, hvaraf räntan skall användas till underhåll af ett farmaceutiskt museum.

Död d. 15 maj 1916 i Alingsås.

Ogift.

HALLBERG, BERNDT WILHELM. Född d. 3 jan. 1859 i Västra Karup, Kristianstads län.

Föräldrar: Kronolänsmannen JOHAN ERIK HALLBERG, född

d. 13 maj 1796, död. d. 9 sept. 1878, och ELISE KRUMLINDE, född d. 27 april 1833, död d. 23 febr. 1920.

H. erhöll undervisning i Ängelholms 3-klassiga läroverk och fortsatte sedan t. o. m. sjätte nedre klassen i Hälsingborgs högre allmänna läroverk samt antogs i juli 1874 till elev å apoteket i Trälleborg. Aflade där d. 9 juli 1877 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde därefter å apoteken i Trälleborg, Västerås, Ljungby, Kristianstad och Sköfde, tills han hösten 1887 inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade d. 19 maj 1890 apotekarexamen och tjänstgjorde sedan å apoteket Fläkta Örnen i Malmö 1 år, å apoteket Enhörningen i Göteborg 6 $\frac{1}{2}$ år och å apoteket Korpen i Göteborg 6 $\frac{1}{2}$ år. Erhöll d. 4 dec. 1903 privilegium å apoteket i Skene samt d. 20 okt. 1916 transport till apoteket i Alingsås.

Gift d. 30 sept. 1892 med GERDA KRISTINA WICKSTRÖM, född d. 27 juni 1861 i Dänningelanda, Kronobergs län, dotter till kronoarrendatorn ANTON GEORG WICKSTRÖM och MARIA CAROLINA GÖRANSSON.

Barn: ERIK GEORG WILHELM, född d. 21 sept. 1895 i Göteborg, död d. 26 april 1921 i Alingsås. Medicine kandidat.